

Sayı: 2023/3092-BU

03 Temmuz 2023

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü
Yeşilköy/İSTANBUL

Konu: Dolaşım Belgelerinin Sonradan Kontrolü ve Firmaların Bilgilendirilmesi
İlgi: 02.06.2023 tarih 00086030031 sayılı yazınız

İlgide kayıtlı dağıtımly yazınızda; “Bakanlığımız Gümrük Genel Tebliği (Uluslararası Anlaşmalar) (Seri No:10) gereğince, dolaşım belgeleri ve menşe ispat belgeleri (A.TR, EUR.1, EUR-MED...) sonradan kontrol işlemleri Bölge Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir.” denilerek, söz konusu Tebliğin “V. İhracatta Düzenlenmiş Olan Belgelerin Sonradan Kontrolü” başlığının (16) maddesinde belirtilen hükümler doğrultusunda Gümrük İdarelerince Bölge Müdürlüğünüze intikal ettirilen sonradan kontrol taleplerinin cevaplanması aşamasında bağlantı Gümrük İdarelerince ilgili belge ve bilgi temini sürecinde sorunlar yaşandığı; Gümrük İdarelerince ilgili firmalara yapılan tebligatların adres bilgilerinin güncel olmamasından dolayı iade edildiği ve aynı firma adına yeniden tebligat yapılması gerekliliğini ortaya çıkardığının anlaşıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla; “İhracatlarımıza yönelik yurtdışı gümrük idareleri tarafından başlatılan sonradan kontrol işlemlerinde Gümrük İdarelerimizce firmalarla eş zamanlı olarak müşavirlere de tebligat yapılacak olup, ihracatçı firmaların mağduriyetlerinin önlenbilmesini teminen; gümrük idarelerine bildirilen firma ve müşavir adreslerinin güncel tutulması ve bu kapsamda yapılan tebligatlara süresi içerisinde cevap verilmesi hususu ile talep edilen bilgi ve belgeleri eksiksiz olarak ibraz edilmesi önem arz etmektedir.” denilerek, uygulamanın duyurulması istenilmişti.

Üyelerimize duyuru yapılmış olup, yazınızın uygulaması ile ilgili bazı tereddütlerin olduğu gözlemlenmiştir. Şöyle ki;

1. İhracatçı firmalar birden çok Gümrük Müşaviri ile çalışabilmektedir. Bu durumda yapılacak tebligatın çalışılan tüm gümrük müşavirlerine mi yoksa rastgele seçilen birisine mi yapılacağı ya da söz konusu beyannameye imzası bulunan Gümrük Müşaviri ilk önce idare tarafından doğru şekilde tespit edilecek ve sadece ona mı tebligat yapılacağı hususu belirsizdir.
2. İhracatçı firmalar bir süre sonra Gümrük Müşavirleri ile iş anlaşmasını fesih ederek bir başka meslek mensubu ile çalışabilmektedirler. Bu tip durumlarda asıl bilgi ve belgeler ile ihracata ait alt faturalara ilişkin olarak sonradan kontrole yönelik araştırma sırasında ihtiyaç duyulan tüm belgelerin ihracatı yapan firmaların uhdesinde bulunduğundan, anlaşmasını bitiren Gümrük Müşavirinin bilgi ve belgeye ulaşması mümkün bulunamayacağından ötürü nasıl bir işlem tesis edileceği hususu da belirsizdir.
3. Söz konusu yazınızda belirtilen “**bağlantınız Gümrük İdarelerince ilgili firmalara yapılan tebligatların adres bilgilerinin güncel olmamasından dolayı iade edildiği ve aynı firma adına yeniden tebligat yapılması gerekliliğini ortaya çıkardığı**” hususunda Bölge Müdürlüğümüze aktarılan bilgiler muhtemelen geçmiş yıllara aittir. Çünkü malumlarınız olduğu üzere Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin Elektronik Tebligat sistemini kullanmaları yasal bir zorunluluktur. Bu nedenle Bakanlığımız ve bağlı birimleri bu tip süreli yazı ve tebligatların tamamını firmaların YKTS sisteminde

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

kayıtlı bulunan e-posta adresine değil, Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından tanımlı bulunan ve Türkiye'deki tüm işletmeler için resmi bildirimlerin elektronik ortamda yapılmasına olanak sağlayan E-Tebliğat adreslerine göndermektedirler. Bağlantınız bazı gümrük idareleri tarafından geçmiş yıllarda ihracatçı firmalarımıza yapılan tebligatların 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1524. maddesi ile yapılan değişiklik ile yürürlüğe girmiş bulunan e-tebligat adresi dışında bir yere elektronik tebligat gönderilmiş ise bu durum sadece bir istisnadır.

4. Yazınızda atıf yapılan Gümrük Genel Tebliği (Uluslararası Anlaşmalar) (Seri No:10) madde 16/2 de; bu madde kapsamında yapılacak işlemler başlığı altında; **“A.TR Dolaşım Belgelerinin ve Menşe İspat belgelerinin sonradan kontrol işlemlerinde eşyanın serbest dolaşım statüsüne veya eşyanın menşesine ilişkin tevsik edici bilgi ve belgeler, belgeyi onaylayan kişi/kurum/kuruluş ve firma nezdinde girişimde bulunmak suretiyle temin edilir”** denilerek açık hüküm ihdas edilmiştir. Bu durumda söz konusu düzenlemede yer almayan Gümrük Müşavirleri veya Gümrük Müşavirliği şirketlerine tebligat yapılması durumunda, Seri No 10 Tebliğin hükümlerinin dışına çıkmış olunacağından Türkiye’de diğer Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerinde aynı uygulama bulunmadığından yeknesak uygulamalardan farklı bir uygulama yaratılmış olacaktır.

Yukarıda arz ve izah olunan hususlar da göstermektedir ki; normalde konu ile ilgili yapılacak tebligatların asıl kaynağından sorgulanarak, firmalara tebliğ edilerek yapılması daha doğru sonuç verecektir. Mevzuat olanağı açısından da işlemin böyle takibi daha faydalı olacağı muhakkaktır. Aksi uygulamalar karışıklığa neden olacağı gibi Türkiye’nin diğer Bölge Müdürlüklerinden farklı ve yeknesak uygulamaların dışında bir fiili durum yaratmış olacaktır. Bu bağlamda söz konusu dağıtım yazınızda belirtilen (A.TR, EUR.1, EUR-MED) Dolaşım Belgeleri ve Menşe İspat Belgelerinin sonradan kontrol işlemlerinde Gümrük İdarelerince hem firmalara hem de Gümrük Müşavirlerine eş zamanlı, Tebligat yapılacağı hususunun tekraren gözden geçirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Konunun değerlendirilmesini arz ederim.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.